

натъ хиледи въпросителни погледи, хиледи искусителни запитвания, хиледи двусмислени подмѣтания. Азъ трѣбва да се приготвѣ да отговорѣ храбро, азъ трѣбва да излѣзѣ пò-бѣлъ отъ снѣга, пò-чистъ отъ кристала. Нека гледамъ очитѣ право въ очитѣ, на дързостѣта щѣ противопоставѣ безочливостъ. Азъ убихъ — за да живѣѣ, и искамъ да живѣѣ“.

Това размишляваше умѣтъ му. И съвѣстѣта каза: Да! И се успокои.

Въ столицата той намѣри мъртва пустиня около себе си.

Обществото го непозна.

Ни една рѣка не му се протегна; ни една дума не му се продума, ни единъ погледъ не посрѣщна неговиятъ.

Никой не искаше отговоръ отъ него.

Защото отговорѣтъ сѣки си го бѣше далъ въ душата, прѣсждата бѣше подписана, той бѣше отсѣденъ безъ сѣдъ, безъ формалности, безъ свидѣтелски показания и протоколи; безъ обрѣщане къмъ никой членъ отъ углавний наказателенъ законъ, — понеже, отъ сичкитѣ прѣстѣпления, най-ниското, най-отвратителното, най-гнусното, най-жестокото — прѣдателството — не се наказва отъ тоя законъ, който го непрѣдвижда и не признава!

Общественната съвѣстъ сѣди по своя кодексъ, често съвсѣмъ различенъ отъ писания. Нейната прѣсжда не подлѣжи ни на въззивъ, ни на утвърждение. Тя е страшна, неумолима, невидима, непогрѣшима, като удара на сѣдбата.

Той, нещастникѣтъ, срѣщна стари познайници отъ дѣтинство, приятели отъ младежкитѣ увлѣчения, другари отъ епоха на страдания, когато сѣ заедно дѣлили скръби и горчивини, той позна сичкитѣ — ни единъ не го позна.